

Monika von Bonsdorff, Hanna-Mari Ikonen ja Tuija Koivunen

Tiedelehden toimittaminen vaatii tiimityötä

Kiitos kaikille kaudesta 2017–2018

Kuluvan vuoden tammikuussa Työelämän tutkimus -lehden päätoimittajuus siirtyi Tampereen yliopistoon Hanna-Mari Ikonen ja Tuija Koivusen tarttuessa lehden päätoimittajan tehtäviin. Kauteni nyt tullessa päätökseen on aika summata yhteen kulunut kausi ja samalla kiittää lehden toimittamiseen osallistunutta tiimiämme. Ottaessani vastaan Työelämän tutkimus -lehden päätoimittajuuden, oli minulla ja lehden kehittämistyöryhmällä tavoitteena jatkaa lehden määrätietoista kehittämistä. Aivan kuten minkä tahansa organisaation tai yrityksen johtamisessa, tarvitaan myös tiedelehdessä toimintaa ohjaavia tavoitteita ja suunnitelmia. Näihin tavoitteisiin on kuulunut lehteen tarjottujen korkeatasoisten käsikirjoitusten ja muun lehteen tarjottavan materiaalin jatkuvan virran turvaaminen, tieteellisen vertaisarvioinnin moitteeton toteutuminen, arviointi- ja toimitusprosessien tehostaminen, siirtyminen sähköiseen julkaisualustan käyttöön ja some-läsnäolon vahvistaminen. Hyväksytyjen käsikirjoitusten julkaiseminen lyhyellä viiveellä tekee lehdestä houkuttelevan julkaisukanavan. Pääosin tavoitteisiin on päästy ja kauteen voidaan olla tyytyväisiä, etenkin kun huomioidaan kotimaista tiedejulkaisemista laajemmin koskevat haasteet.

Tiedelehden toimittaminen perustuu tiimityöhön ja aitoon innostukseen, sillä suurin osa työstä tehdään talkoovoimin. Toimittajat Maija Mänttari-van der Kuip ja Suvi Heikkinen, sekä toimitussihteeri Tiina Sihto, Armi Mus-

tosmäkeä unohtamatta, ovat työskennelleet ahkerasti lehden toimituksessa. Lisäksi olen saanut tehdä yhteistyötä ja käydä antoisia keskusteluja usean Työelämän tutkimusyhdistyksen aktiivisen jäsenen, kuten puheenjohtaja Anu Järvensivun, edellisen kauden puheenjohtaja Arja Haapakorven, Meri Jalosen, Tapio Rissasen ja Hanne Vesalan kanssa. Yhdessä lehden toimitusneuvoston kanssa nämä henkilöt tekevät toimituksen kulisseissa korvaamatonta työtä, jotta saamme lehden ajallaan teille, lukijoillemme. Ilman uskollista lukijakuntaamme olisi tämä työ tietysti turhaa. Kiitos kuuluu siis teille.

Päätoimittajakauteni aikana olen ollut erityisen ilahtunut kirjoittajien ja arvioitsijoiden aktiivisesta otteesta ja korvaamattomasta panoksesta. Olen näiden vuosien aikana saanut tutustua lukuisiin mielenkiintoisiin tutkimuksiin sekä moneen kotimaisen työelämän tutkimuksen ammattilaiseen ja tieteentekijään. Eriytyisen palkitsevaa itselleni on ollut mahdollisuus tarjota kirjottajille asiantuntevaa arviointia ja siitä automaattisesti seuraavaa ohjausta. Usealle kirjoittajalle tämä on merkinnyt tilaisuutta saada omalle tieteelliselle työlle ja ajattelulle palautetta ulkopuoliselta taholta. Poikkeuksetta kirjoittajat ovat ottaneet palautteen hyvin vastaan ja pyrkineet parhaansa mukaan työstämään tekstejään. Lopputulos on kaikkien luettavissa vuoden 2017 kolmessa ja vuoden 2018 neljässä numerossa.

Tiedelehden kehittäminen tarkoittaa sitoutumista pitkäjänteiseen ja määrätietoiseen

työhön, johon tarvitaan innostuneita ja osavia tekijöitä. Tehtävää riittää tulevilla toimituskausilla ja esimerkiksi lehden Julkaisuforumiluokituksen nostaminen jää tulevaisuuteen. Tässä tavoitteessa onnistuminen olisi merkittävää etenkin kotimaisen työelämän tutkimuksen elinvoimaisuuden turvaamisen vuoksi. Siksi toivon potentiaalisten kirjoittajien aktivoituvan ja haastavan itsensä tuottamaan yhä korkeatasoisempia työelämää koskevia tieteellisiä julkaisuja. Lehti toivottaa yhä edelleen tervetulleeksi myös työelämän eri ilmiöitä koskevat käytännönläheiset katsaukset, kirja-arviot ja lehtiöt.

Tulevan toimituskauden linjauksia

Vuosien 2019–2021 päätoimittajuus on jaettu kahden henkilön kesken. Olemme pitkäaikaisia kollegoita työelämän- ja sukupuolentutkimuksen monitieteisiltä kentiltä. Tuijan kiinnostuksen kohteita ovat sukupuolistuneet käytännöt rekrytoinnissa, keikka- ja alustatyöntekijöiden kirjavat työehdot, sekä työn sukupuolen mukainen segregatio. Hanna-Marin työn keskiössä ovat puolestaan paikallinen ja sukupuolistunut arki, pienyrittäjyyden muuttuvat ehdot ja uusimpina kiinnostuksen kohteina äitiyden ja luovan alan yrittäjyyden yhdistäminen sekä eläimiä hyödyntävän työn kestävyys. Hanna-Mari työskentelee tällä hetkellä yliopistonlehtorina, Tuija tuntiopettajana.

Päädyimme työpariksi osin sattumalta. Hanna-Mari oli valmis vain jaettuun päätoimittajuuteen ja sen myötä jaettuun työmäärään ja päätöksentekoon, ja Tuijallekin useiden muiden lehtien kaltainen jaettu päätoimittajuus sopi. Työskentelytapamme ja työnjakomme hakevat vielä hieman muotoaan. Pääsääntöisesti kuitenkin työskentelemme kumpikin eri artikkelitarjousten ja muiden kirjoitusten kanssa mutta konsultoiden tiheästi toisiamme. Samantapaisen tutkimushistorian, jaetun projektikokemuksen ja fyysisesti läheisen sijainnin takia vaihdamme tietoja ja mielipiteitä sujuvasti, joten lehden päätoimit-

tajuus on aidosti jaettua, mutta työstettävien tekstien jakamisen takia myös työkuormaa keventävää. Osastotoimittajat Maija Mänttärivan der Kuip ja Suvi Heikkinen sekä toimitussihteeri Tiina Sihto työskentelevät edelleen Jyväskylässä, mutta pyrimme löytämään parhaat mahdolliset kommunikointitavat myös heidän kanssaan.

Suurin lehteä julkaisevan yhdistyksen suunnittelema muutos on avoimeen julkaisemiseen siirtyminen. Neuvotteluita käytännön toimista jatketaan osapuolten kanssa lähitulevaisuudessa. Joka tapauksessa kyse olisi siitä, että artikkelien toimitusprosessi kirjoitustarjoustensa alkaen käydään Tieteellisten seurain valtuuskunnan tieteellisten lehtien toimittamiseen ja julkaisemiseen tarkoitettulla sähköisellä journal.fi-alustalla.

Lehti on saanut artikkelitarjouksia varsin mukavasti. Kannustamme luonnollisesti tarjoamaan jatkossakin artikkeleita. Lehti on kiinnostunut monipuolisesta valikoimasta aiheita ja lähestymistapoja. Monitieteiset, teoreettisesti kunnianhimoiset ja uusille urille kurottavat tarjoukset otetaan erityisellä uteliaisuudella vastaan. Myös katsaus- ja keskustelupuheenvuorot, lehtiöt ja kirja-arviot ovat toivottuja.

Vuoden ensimmäisen numeron artikkelit käsittelevät kaikki jollakin tavalla asiantuntijatyötä: uusien työntekijöiden perehdyttämistä, asiantuntijatyön kaaoksen hallintaa, johtajuuden huolia ja opettajien kiusaamiskokemuksia. Piia Mikkola kysyy artikkelissaan, mitä uudet työntekijät tietävät. Hän tarkastelee videoaineiston keskusteluanalyttisen analyysin keinoin vuorovaikutusta uusien työntekijöiden luentomuotoisessa perehdyttämisessä. Hän keskittyy erityisesti kysymysten ja vastausten rooliin, kun perehdyttäjä selvittää perehdytettävien osaaamista, ja toteaa, että kysymyksiin sisältyy eriasteisia odotuksia työhön liittyvän tiedon hallinnasta.

Sari Niemi ja Markus Kräkin keskittyvät artikkelissaan asiantuntijatyön puoliin, joita he kutsuvat kompleksisuudeksi ja kaaosmaisuu-

den kokemukseksi. He etsivät asiantuntijatyön arjesta keinoja, joiden avulla kaaosmaisuu- den kokemuksen kanssa voi selvitä. He havaitsivat, että myös selviytymiskeinojen soveltuvuuteen erilaisissa tilanteissa liittyy kompleksisuutta, sillä jokin keino voi toimia yhdessä tilanteessa, mutta toisessa tilanteessa jopa lisätä sen kompleksisuutta.

Marja Pirttilä, Karoliina Hiltunen, Mari Huhtala ja Taru Feldt analysoivat fokusryhmäkeskustelujen perusteella moninaisia huolenaiheita, joita suomalaiset johtajat kokevat työssään. Kun Niemen ja Kräkinin artikkelin mukaan asiantuntijatyöhön sisältyy aina kaaosta, Pirttilä ja kumppanit puolestaan näkevät huolen väistämättömänä seikkana. Sopiva määrä huolta sisältyy olennaisesti johtajien työhön ja vastuulliseen toimintaan. Toisaalta liian voi-

makkaana koetut huolet voivat estää hakeutumisesta johtajan tehtävään.

Neljännessä artikkelissa Matti Meriläinen tarkastelee lomakekyselyn perusteella peruskoulunopettajien kokemaa kiusaamista, sen luonnetta ja yhteyttä työssä jaksamiseen ja halukkuuteen vaihtaa työpaikkaa. Hänen tutkimuksensa tulokset osoittavat, että kiusaamisen muodoista erityisesti kohtuuton työn kuormittavuus sekä väkivalta tai sen uhka ovat yhteydessä työuupumukseen. Kiusaamisen luonteen selvittäminen tekee helpommaksi kiusaamiseen puuttumisen, mitä tämäkin tutkimus toivottavasti edesauttaa.

Toivotamme kaikille lukijoille antoisia lukuhetkiä.